

FÖREBILDARNA

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2025

“När man får delta på riktigt så känns det väldigt bra. Man ser vilken del, eller pusselbit, just jag är i själva samhället.

Man får ett enormt hopp om saker och ting och att saker som ser ut på ett särskilt sätt idag kanske inte alltid behöver se ut på det sättet.”

INNEHÅLL

VL HAR ORDET ..... SID. 4
OM FÖREBILDARNA ..... SID. 6
VAD VI GÖR ..... SID. 8
VÅRA SKOLPROGRAM ..... SID. 9
SAMVERKAN MED SKOLAN ..... SID. 12
EFFEKT OCH RESULTAT ..... SID. 16
INTERVJU MED DELTAGARE ..... SID. 18
VÅRA UNGDOMSDRIVNA PROJEKT ..... SID. 20
SIFFROR ..... SID. 24
INTERVJU MED REKTOR ..... SID. 26
MÖT LÄRARNA ..... SID. 28
SKOLKONFERENS ..... SID. 30
VI TAR TILLVARA DET UNGA ENGAGEMANGET ..... SID. 32
MÖT ALUMNERNA ..... SID. 34
HÄNT UNDER ÅRET ..... SID. 36
PARTNERS OCH EKONOMI ..... SID. 38
ORGANISATIONEN ..... SID. 40

VERKSAMHETSLEDAREN HAR ORDET

Vid sådana här skrivelser funderar jag alltid mycket på vad det är jag egentligen vill säga och hur jag bäst säger det. Jag, liksom säkert flera av er, vrider och vänder på orden, på textens riktning och på vilken vinkel jag vill ta.

Men så träffade jag några av våra tidigare deltagare, och då slog det mig: egentligen skulle allt jag vill säga kunna sammanfattas i deras ord. I det som våra elever uttrycker, om och om igen.

För under flera år har det pratats mycket om frågor som utanförskap och välmående. Om hur vi kan motverka det, vad det betyder för den enskilda individen och vad det kostar samhället när vi inte arbetar förebyggande inom dessa områden. Under 2025 kom också frågor om inflytande och delaktighet att ta stor plats i debatten, inte minst för oss som arbetar i och med skolan.

Men ofta upplever jag att vi vuxna, och även skolan, är duktiga på att problematisera och vilja förstå orsaker och samband. Vi skapar rapporter om nuläge, statistik och vart samhället verkar vara på väg. Men ibland behöver vi också stanna upp och i stället fråga oss vad vi faktiskt kan göra – redan här och nu.

En av våra elever, som gick på en skola med en högre andel elever från socioekonomiskt utsatta områden, uttryckte det väl:

"Ni ger oss enkäter om och om igen och ställer samma frågor. Det är som om ni tror att om ni bara skickar enkäten en gång till så får ni ett annat svar. Vad hade hänt om ni istället hade börjat göra enkla saker för att förbättra situationen i vardagen, redan här och nu?"

Och det är ju precis därför vi finns.

Inte för att än en gång visa problematiken och statistiken, utan för att vara en del av lösningen. För att inte bara arbeta strukturellt med komplexa frågor, utan också agera i det lilla och förstå vad man faktiskt kan göra på individnivå – redan här och nu. Upptäcka vilken plats just jag har i samhället.

För oss är delaktighet därför något större än frågan om huruvida det är läraren eller eleven som ska sätta ramarna för undervisningen. Det handlar om att få känna ett sammanhang och veta att jag som individ spelar roll. Om att våga, tillåtas och uppmuntras att lyfta blicken från jag-fokuset och upptäcka magin i att göra något för någon annan.

Som när en ungdom får se glädjen hos pensionärerna på äldreboendet när de genomför sitt projekt. Eller när våra ungdomar håller en workshop för mellanstadiebarn och får uppleva barnens nyfikenhet och alla deras viktiga frågor, när barnen plötsligt ser ungdomarna som förebilder. Det är i de mötena som något händer. Generationer möts, inspirerar och lär av varandra.

Att få uppleva den känslan är oerhört underskattat. Att ett relativt enkelt agerande kan skapa en så stark känsla av mening hos våra unga är ibland svårt att beskriva. Att våra ungdomar får känna: jag spelar ju roll, jag kan göra skillnad. Att vi dessutom kan bocka av centralt innehåll, delar av läroplanen och vara ett stöd i lärarnas undervisning blir därför mest ett plus i kanten.

Jag väljer därför att avsluta mitt ord med ännu en elevs ord:

"När man får delta på riktigt så känns det väldigt bra. Man ser vilken del, eller pusselbit, just jag är i själva samhället. Man får ett enormt hopp om saker och ting och att saker som ser ut på ett särskilt sätt idag kanske inte alltid behöver se ut på det sättet. Man känner att wow, det är nu det händer. Det är ju jag som gör det där."

Julia Hult - Verksamhetsledare

2025 I KORTHET

- Vårt högstadieprogram körs i **4 skolor med 185 elever** för att utvärdera effekter och tydliggöra kopplingen till skolans läroplan och ämnesplaner i praktiken
- **3 nya gymnasieskolor** anslöt till våra program
- Vi tar en **aktiv och drivande roll** i hur skolan kan arbeta praktiskt med demokratiarbete och att elever utvecklar demokratiska förmågor, bland annat i årets skolkonferens för lärare och rektorer
- Vi tar fram mer metodstöd för elever och lärare för att göra våra program mer **likvärdiga, säkerställda och skalbara**
- Organisationen **Effektfullt, sakkunniga inom effektmätning,** fortsätter att genomlysa våra program och mätmetoder
- 100% av lärarna anser att vårt program bidragit till att **öka elevernas framtidstro,** varav 64% i allra högsta grad

VERKSAMHETEN I SIFFROR

5844

deltagare i våra program sedan start

10/10

lärare upplever att programmen är ett stöd till deras arbete med skolans demokratiuppdrag varav 67% i allra högsta grad

96%

av eleverna upplever att de genom programmen fått åstadkomma förändring inom socialt hållbara frågor

27

skolor har genomfört våra utbildningsprogram sedan start

OM OSS

Vi verkar för att stärka ungas förutsättningar att själva bidra till ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle.

VILKA VI ÄR

Förebildarna är en icke-vinstdrivande organisation med bas i Göteborg. Förebildarna grundades 2016 som en ideell förening och arbetar främst med utbildningsprogram som sedan 2020 i huvudsak sker i samverkan med skolan. Målsättningen med vår verksamhet är att unga ska utveckla entreprenöriella och demokratiska förmågor och få förutsättningar att bidra till ett mer demokratiskt och socialt hållbart samhälle.

Genom att samarbeta med skolan ser vi att vårt arbete når en variation av unga, där vi kan ta tillvara de olika engagemang och förkunskaper som finns hos unga i samhället. Genom våra skolprogram erbjuder vi unga ett nytt sätt att tillägna sig kunskaper på, samtidigt som vi stöttar skolan i arbetet med styrdokumenten och lärarens undervisning.

”Att framtidssäkra våra unga och rusta dem att hantera en föränderlig värld”

Ungas delaktighet
ENTREPRENÖRIELLT LÄRANDE Egenmakt
Social Hållbarhet
FRAMTIDSTRO Förebild
Handlingskraft

VARFÖR VI FINNS

Förebildarna finns för att rusta våra unga med entreprenöriella och demokratiska förmågor och ge dem nya och fler förutsättningar att kunna bidra till ett socialt hållbart samhälle. Det är vårt löfte att ha en tilltro till att alla unga vill och kan driva en positiv förändring i samhället, om de bara får förutsättningar att veta hur. För vi har sett att när vi möjliggör för unga att själva få vara de som driver på förändring i frågor som rör vårt samhälle, ger det effekter som egenmakt, meningsfullhet och empati vilket bidrar till såväl stärkt psykisk hälsa som tilltro till demokratin och framtiden.

VARFÖR VI BEHÖVS

Hela 68% av dagens unga anser att samhällsutvecklingen går åt fel håll och trenden fortsätter negativt. Andelen pojkar och flickor med psykiska besvär har nästan tredubblats på 30 år för elever i åk 9 och studier visar att av världens länder är 45 just nu på väg mot mer autokratisering, dvs. bort från demokrati.

EU har specifikt lyft vikten av att arbeta mer förebyggande med demokrati- och hållbarhetsarbete och att individer rustas med entreprenöriella och demokratiska förmågor för att främja välmående och kunna hantera en snabbt föränderlig värld som står för komplexa samhällsutmaningar. Trots detta prioriteras ofta dessa förmågor och hela demokrati- och hållbarhetsarbetet ner till frågor som ses som enklare att bedöma.

3 av 4 unga upplever att de inte har möjlighet att påverka i samhället.

Källa: Samhällsstudien 2025

59% av unga är oroliga för att demokratin i Sverige ska försvagas.

Källa: Ungdomsbarometern 2024

”När unga svarar på hur de ser på framtiden svarar en majoritet, 68%, att de ser ljust och optimistiskt på framtiden för sig själv. Det är dock mindre vanligt, att unga har en optimistisk syn på framtiden för Sverige som land att leva i. Och endast 17% av unga har en optimistisk syn på framtiden för världen i allmänhet.”

Källa: MUCF, Så tycker unga - demokrati och viktiga samhällsfrågor 2025

52% av unga oavsett kön och socioekonomisk områdestyp tror inte att de behövs i det svenska samhället.

Källa: MUCF: Ung idag 2024

”Att ha kontroll över sitt eget liv, känna tillit till andra, ha inflytande och känna delaktighet i samhället är faktorer som samverkar med villkor och möjligheter inom samtliga målområden. (...) Att vara del av ett socialt sammanhang, ha inflytande och kontroll över sitt liv är viktigt för människors hälsa.”

Källa: Folkhälsomyndigheten, På väg mot en god och jämlik hälsa

30% av unga i åldern 16-19 tycker att det går att lita på människor i allmänhet och nästan varannan ung tror att media undanhåller information för att lura folket.

Källa: MUCF, Så tycker unga - demokrati och andra viktiga samhällsfrågor 2025 och Ungdomsbarometern 2025, Unga demokrati och politik

VAD VI GÖR

Förebildarna genomför utbildningsprogram och events med målsättningen att stärka ungas entreprenöriella och demokratiska förmågor och ge dem förutsättningar att påverka inom socialt hållbara frågor.

SKOLPROGRAM

ÖVRIGA UTBILDNINGAR

SOMMARJOBB

EVENT & NÄTVERK

VÅRA SKOLPROGRAM

Utbildningsprogram där elever driver projekt som stärker demokrati, psykisk hälsa och inkludering.

ETT STÖD TILL SKOLANS UNDERVISNING

Förebildarnas skolprogram har utvecklats av pedagoger i samråd med forskare och med hänseende till EU:s nyckelkompetenser. Programmen syftar till att stötta skolors arbete med demokrati, hållbar utveckling och entreprenöriellt lärande.

Till varje program hör undervisnings- och planeringsmaterial, lärarhandledning med bedömningsstöd och lektionsupplägg. Vi på Förebildarna tar en aktiv roll och är med under programmets gång, både i planering, genom workshops samt vid uppstart och avslut. Programmen är således utformade för att vara ett stöd till lärarnas undervisning och skapa möjligheter att arbeta med social hållbarhet, en värdegrund och problemlösning i praktiken.

VÅR METOD

Programmen bygger på värdeskapande lärande där eleverna får driva projekt som ska bidra till lokal samhällsnytta och skolgemenskap. Eleverna genomgår en entreprenöriell process där de utvecklar idéer och lösningar för en specifik målgrupp samt planerar och genomför projekten i praktiken.

Genom arbetet utvecklar eleverna entreprenöriella och demokratiska kompetenser samt tränar problemlösning, kreativitet, samarbete och förståelse för andras perspektiv och situation. Programmen är kopplade till skolans ämnesundervisning, fungerar språkutvecklande och ger möjlighet att fördjupa sig i specifika ämneskunskaper.

HUR DET GÅR TILL

Programmet består av tre moduler indelade i olika faser. Eleverna inleder med att djupdyka i socialt hållbara utmaningar och få förståelse för orsaker och samband. De får genomföra undersökningar för att ta del av fakta och möta olika målgrupper. Därefter delas eleverna in i mindre team och får utveckla lösningar som sedan genomförs i projektform mot en verklig mottagare. Avslutningsvis sammanställer eleverna projektets resultat och effekter samt presenterar vad de gjort och vad de lärt sig under processens gång.

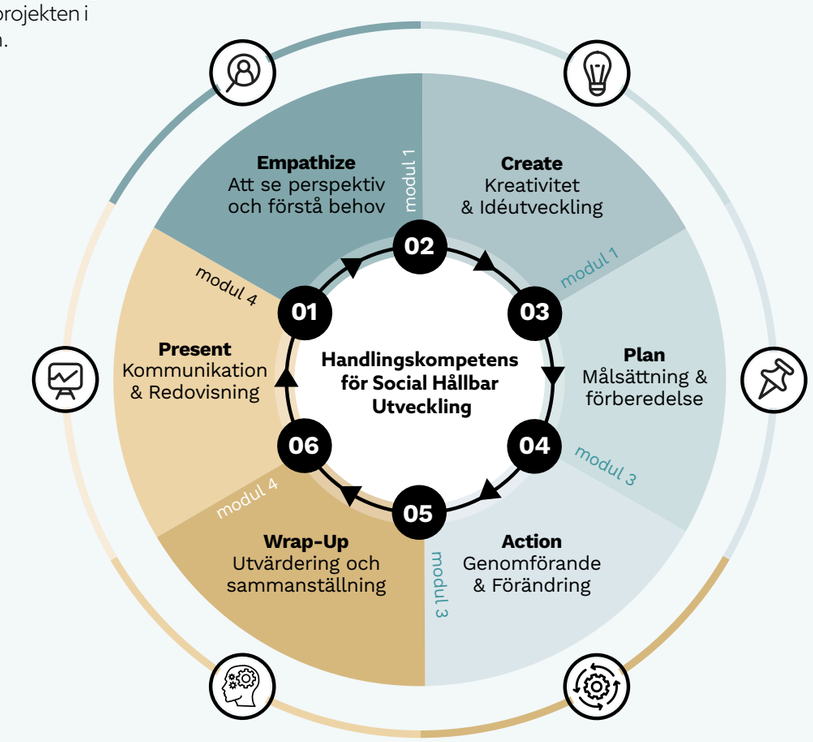

UPPLÄGG

Programmen kan genomföras som en del av elevernas ordinarie ämnesundervisning, både i enskilda ämnen eller som ämnesövergripande arbete. De pågår vanligtvis under 20-40 lektionstimmar under en period av 4-8 veckor eller genomförs som projektveckor. Vid uppstart och avslut har eleverna gemensamma workshops för att däremellan arbeta i mindre grupper med sina respektive projekt. Under hela programmet finns stöd och uppföljning av såväl projektledare från Förebildarna som lärare.

HÖGSTADIET

I högstadieprogrammet är det fokus på skolgemenskap och att arbeta mer inriktat med välmående och inkludering

Åk: 7-9

Ämnen: Sv, Sa, Re, Ma, Bl

Omfattning: Projektvecka eller 35-50h under ca 7 veckor

GYMNASIET

I gymnasieprogrammet är fokus på det omgivande lokalsamhället och att kunna arbeta med psykisk hälsa, utanförskap, jämställdhet och jämlikhet.

Program: SA, BF och IM

Ämnen: SA: Sociologi, Ledarskap och organisation och Hållbart samhällsbyggande
BF: Aktivitetsledarskap, Hälsopedagogik och Socialt arbete

Omfattning: Projektvecka eller 25-40h under 5-9 veckor

MED FRAMTIDSTRO OCH SOCIAL HÅLLBARHET I FOKUS

Våra program har setts ge effekter inom skolmiljön både avseende elevernas studiemotivation som stärkta kunskaper inför examination. Men framförallt ger programmen våra unga deltagare en stärkt känsla av egenmakt, delaktighet och att de som individer spelar roll redan här och nu. Att de själva äger makten att förändra såväl sin egen situation som samhället. Effekter som är avgörande för ett samhälle byggt på framtidstro och demokrati.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

SAMVERKAN MED SKOLAN

Skolans dubbla uppdrag skapar ett behov av effektiva och beprövade metoder som ger elever en meningsfull undervisning.

Skolan har till uppdrag att utveckla elevers kunskaper och främja elevernas utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Ur läroplanen för gymnasieskolan och grundskolan (Skolverket)

I skolan ska eleverna få möjlighet att:

- Ta initiativ och eget ansvar
- Få pröva och omsätta idéer i handling
- Få lösa problem
- Värna omtanke, generositet och demokrati
- Stimulera kreativitet
- Bli aktiva och ansvarskännande individer och medborgare

ATT LÄRA SIG GENOM VERKLIGHETEN

I läroplanen för gymnasieskolan och grundskolan (2025) står det skrivet att skolan ska arbeta med att både utveckla kunskaper som att bidra till utvecklingen av ansvarsfulla och demokratiska individer som verkar aktivt i samhället. Även i EU:s nyckelkompetenser för livslångt lärande har man specifikt lyft vikten av att arbeta med uthållighet, resiliens mot förändring och att kunna omvandla idéer till värde för andra.

Trots det är sådana arbetssätt relativt ovanliga i utbildning på gymnasiet och högstadiet. Oftast beroende på att det kräver extra tid, engagemang och resurser för dem som ska involveras och som redan har ett heltidsuppdrag med den dagliga undervisningen.

En samverkan mellan utomstående aktörer som ger stöd till skolans uppdrag och lärarnas undervisning är därför av yttersta vikt för att tillsammans kunna bidra till ett mer demokratiskt och socialt hållbart samhälle.

EN BRYGGA MELLAN SKOLA OCH SAMHÄLLE

Förebildarna har valt att genomföra våra program i samverkan med skolan. Vårt uppdrag är också skolans uppdrag, där en samverkan mellan en idéburen organisation som vår och skolan skapar mervärden får både elever som lärare.

Samverkan möjliggör att elever får träna på att använda förmågor och möta omvärlden - något som ofta resulterar i ett mer meningsfullt lärande och bygger kompetenser på djupet. Lärare får samtidigt ett stöd till sin undervisning och ett nätverk av andra lärare för att utbyta erfarenheter.

Värdeskapande lärande är en beprövad och beforskad pedagogisk modell och metod där elever bygger nya kunskaper och praktiskt får träna förmågor genom att skapa ett konkret värde för någon annan än dig själv. Metoden kopplar ihop skola och samhälle, vilket gör skolarbetet verklighetsförankrat och ger en kraftigt ökad motivation.

Genom detta arbetssätt får eleverna förutsättningar att bli och känna att de kan vara ansvarsfulla medborgare redan nu, vilket stärker känslan av sammanhang, värde och meningsfullhet.

endast

52%

av dagens unga upplever att de behövs i det svenska samhället

bara

1/4

känner sig delaktiga i samhället i stort

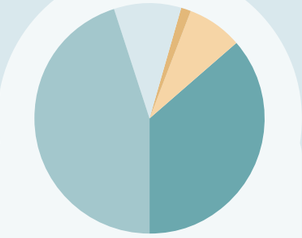

Hur ofta upplever du att du i skolan får göra saker där du samtidigt får vara delaktig i samhället?

- 7,7% Aldrig
- 36,2% Sällan
- 44,9% Ibland
- 9,5% Ofta
- 1,3% Väldigt ofta

* Siffrorna i pajdiagrammet kommer från de förmätningar som ca. 400 av våra elever svarat på under läsåret 25/26

Vi har vuxit upp med att höra att ‘ni är generationen som ska förändra framtiden’, men genom Förebildarna fick vi för första gången veta hur vi faktiskt kan göra något.”

- Deltagare, Generation F

”Vi ser att värdeskapande lärande tänder en eld inom eleverna som brinner så starkt att lärare och andra vuxna ofta blir förvånade, ibland rentav förbluffade.”

- Ph.Dr Martin Lackéus

”Jag tänker att det är ganska viktigt att göra sånt som har med samhället att göra. För oftast lär man sig om teori och hur man ska göra men man utför ju aldrig det så när man väl ska börja arbeta på riktigt då blir det ju praktiskt och **har man aldrig tränat på det så vet man ju inte hur man ska göra.”**

– Deltagare, Generation F

”Det känns faktiskt väldigt bra och ganska speciellt att få göra något för någon annan. **Ofta i skolan gör man uppgifter mest för sin egen skull och för betyg, men här kändes det som att det vi gjorde hade en verklig betydelse för andra.**”

– Deltagare, Generation F

”Vi är mer typ instängda i skolan. Att vi fick gå ut och göra något annat var mycket skönare och att få se mer ute i samhället. **Vi fick se en större bild på världen och samhället hur vi lever.** För vi är ju ganska isolerade i skolan. Vi fick göra något annat.”

– Deltagare, Generation F

”Det har känts **mer betydelsefullt att göra något i verkligheten istället för att alltid tänka teoretiskt.** Det är kul att göra något som de äldre blir glada av.”

– Deltagare, Generation F

EFFEKT OCH RESULTAT

Vi genomför enkäter med deltagarna efter varje avslutad insats och lärarenkäter en gång per läsår. Därtill gör vi löpande fokusgrupper med deltagare efter ca 1 år och 3 år. Här nedan får ni ta del av dessa resultat och effekter.

96% av våra deltagare anser att utbildningen ökat deras förmågor och förutsättningar för att själv driva förändring

10/10 lärare anser att programmen bidragit till att eleverna stärkt sin framtidstro, varav 6 av 10 anser det i allra högsta grad

95% av deltagarna anser att "känna framtidstro" hör ihop med att känna att man själv har möjlighet att förändra, påverka och lösa saker

9/10 av våra deltagare upplever att de fått påverka och bidra till samhället

9,3/10 upplever att de fått en stärkt tillit till medmänniskor varav nästan hälften anser det i allra högsta eller mycket hög grad

96% av eleverna har utvecklat demokratiska förmågor, varav 58,5% i allra högsta eller mycket hög grad

93% av eleverna har utvecklat entreprenöriella förmågor

De förmågorna som skattas högst av våra elever är "Kreativitet" och att "Fatta beslut" inom entreprenöriella förmågor och att "Lyssna och observera" samt "Se andras perspektiv och behov" inom demokratiska förmågor.

2025

100% av lärarna anser att eleverna utvecklat demokratiska förmågor varav 64% i allra högsta eller mycket hög grad

100% av lärarna anser att eleverna utvecklat entreprenöriella förmågor varav 66,7% i allra högsta eller mycket hög grad

Andel av lärarna som anser att eleverna utvecklat entreprenöriella förmågor **i allra högsta eller mycket hög grad** med resp. utan vårt program.

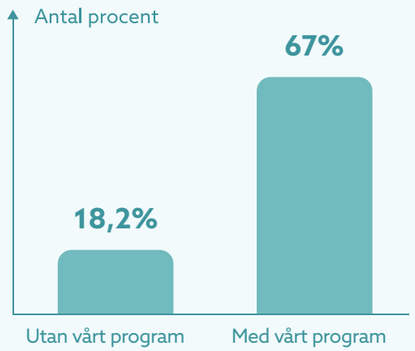

*I entreprenöriella förmågor ingår att samarbeta, kreativitet, att ta initiativ, att fatta beslut, att hantera oförutsedda situationer och att inte ge upp *I demokratiska förmågor ingår ansvarsförmåga, att lyssna och observera, att se andras perspektiv, kommunikativa förmågor och anpassningsbarhet *Totalt har ca. 400 ungdomar besvarat våra olika enkäter under läsåret 25/26

Nedan kan du se när våra unga röster känt meningsfullhet.

"Det känns så bra att skapa värde för någon annan för man såg på dom man hjälpte att det gjorde nytta. Detta tycker jag personligen är något som jag blir glad av och får energi av."

"Det kändes så värdefullt och meningsfullt. Att göra något som andra blir glada av är väldigt givande och inspirerande. Att sprida glädje gör även en själv glad."

"Jag har ändrat mitt mindset att det alltid finns lösningar och det kommer bli bra och det gäller att inte ge upp."

"Jag har förändrat mitt mindset att inte ha fördomar om målgrupper och olika åldrar, utan bara vara öppensinnad och lyhörd."

"Jag har lärt mig att allt inte alltid blir så som man tänkt, men att det är okej. Det löser sig alltid till slut."

"Tar med mig hur enkelt det är att göra förändringar i samhället."

"Det är en väldigt stor skillnad mellan att höra något och att faktiskt vara med och göra det."

När lärarna får ordet.

"Programmet vidgar elevernas syn på samhället. Får dem att se vilka problem som finns och att det finns människor bakom dessa. Jag upplever att de kan få en bättre distans till sina egna problem på det sättet."

"För mig så blir det tydligt att eleverna inte behöver hållas i handen, de kan själva om de förväntas göra själva. För de som misslyckas, så lär de sig att misslyckas inte är så farligt heller och att man växer och lär sig även av det."

"Under programmet har mina elever vågat tro mer på sig själva - de förstår att de klarar av mer än vad de tror - vilket är väldigt positivt."

"GENERATION F GAV OSS MÖJLIGHET ATT FÅ TA ANSVAR OCH VARA EN LEDARE - PRECIS SOM VUXNA"

MARIM & MAHMOUD: "DET VAR VERKLIGEN VI SOM GJORDE DET"

Marim och Mahmoud är två av eleverna som läst Generation F på Språkintroduktionsprogrammet. Båda har genomfört projekt där det goda mötet står i centrum, med jämngamla respektive äldre. De har reflekterat över hur viktigt det är att vi känner varandra och hur det kan skapa både nya kontakter men också förståelse och gemenskap.

När vi pratar med Marim och Mahmoud om deras projekt frågar vi vad som skiljer Generation F från skolarbetet i övrigt.

"Det roligaste med att göra Generation F var att man själv hade kontroll över vad man ville göra för projekt och att det inte var läraren som bestämde. Man fick möjlighet att vara en ledare och ta ansvar - som en vuxen kan man säga."

"Man hade ansvar för någon mer än bara dig själv. Det gör att man i slutet också kan inse att det verkligen var vi som gjorde det. Det är det som gör att man blir stolt."

Vi pratar vidare om just ansvar, en av de entreprenöriella förmågorna, och något som många av våra elever ofta pratar om både som en fördel, men också något som kan vara både känsligt och svårt i början. De säger att ansvaret gör att man både har möjlighet att bestämma själv och kunna påverka någon vilket är kul, men det gör också att man är rädd för att göra fel.

Marim lyfter också något som hon brottades med när de skulle komma framåt i gruppen. "Det var en utmaning att inte alltid få igenom sin idé. Det är något jag verkligen lärt mig - att acceptera att alla inte alltid kommer hålla med mina åsikter och köpa det rakt av. Det är ok att inte alla tycker om mina idéer och vi kanske får jobba runt aktiviteten och få in andras idéer också. Och det blev ju bra, jag är jättenöjd."

Marim och Mahmoud får frågan om vad de tar med sig mest. "Alltså, att man bygger bra relationer med andra och att man vågar. Man måste vara positiv och inte tappa självförtroendet - det är viktigast." säger Mahmoud. Marim är inne lite på samma spår och säger att "många har säkert hört att inte ge upp, men på riktigt ge inte upp för du kommer inte veta resultatet om du inte fortsätter. Det är det enda jag skulle säga."

VÅRA UNGDOMSDRIVNA PROJEKT

Att välja, kunna och våga agera för ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle.

Inom våra utbildningsprogram skapar, utvecklar och genomför eleverna projekt som alla utgår från socialt hållbara utmaningar som finns i närmiljön. **Eleverna djupdyker inom fem av FN:s globala mål, undersöker underliggande behov och väljer därefter ett ämne att arbeta vidare med.**

Till höger visas de områden våra elever väljer att arbeta vidare med och mer konkret vilka ämnen inom dessa områden som de ser som extra viktiga; både kring att de själva ser att de kan göra en påverkan på samhällsutvecklingen från ett ungt perspektiv som att området behöver arbetas mer med.

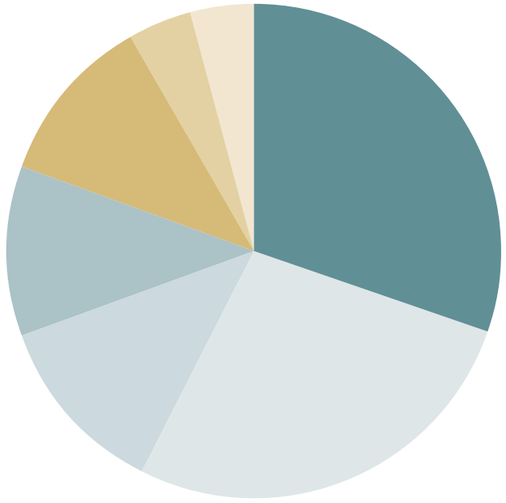

God hälsa	30%
Psykisk hälsa	27%
Fredliga och inkluderande samhällen	12%
Minskad ojämlikhet	11%
God utbildning för alla	11%
Övrigt	4%
Jämställdhet	4%

ÄMNEN VIKTIGA FÖR UNGA

Det finns utmaningar och problem som våra unga deltagare ofta berör och återkommer till. T.ex att unga inte rör på sig särskilt mycket, **skolstress** och hur **sociala medier** påverkar – särskilt när det gäller **kroppshets**, **orealistiska ideal** och **statusjakt**.

”Det bästa med vårt projekt var att själv få driva igenom förändring och att inse att vi är så mycket mer kapabla än vad vi tror.”

SIFFROR FRÅN VÅRA ELEVPROJEKT

1.

PERSONER SOM NÅTTS AV VÅRA UNGDOMSDRIVNA PROJEKT

Totalt antal personer som involverats i våra elevers projekt: **16,942 st.**
Under 25/26: **2,152 st.**
Antal barn och unga som nåtts: **14,731 st**.
Antal äldre (70+) som nåtts: **1,162 st.**

2.

ANTAL ELEVDRIVNA PROJEKT

Sedan start: **977 st.**
Under 25/26: **158 st.**

3.

ÄMNEN MED FLEST ANTAL PROJEKT 25/26

Projekt med inkludering som inriktning: **19%**
Projekt med ensamhet som inriktning: **14%**
Projekt med psykisk ohälsa i allmänhet: **14%**
Projekt med skolstress som inriktning: **6%**
Projekt med desinformation som inriktning: **4%**

ELEVPROJEKT I HÖGSTADIET

LUST ATT LÄSA

För att öka läsningen hos högstadieelever och minska skärmtiden, särskilt vid läggdags, skapade gruppen en läslogg där elever loggade minst 20 minuters läsning. Läsloggen användes i klassutmaningar, samtidigt som gruppen tipsade om favoritböcker i olika genrer och uppmuntrade elever att låna nya böcker på skolbiblioteket.

GEMENSKAP PÅ SKOLGÅRDEN

Utifrån att yngre elever inte alltid fick tillgång till fotbollsplanen genomförde gruppen en fotbollsturnering där elever i årskurs 1–3 blandades i gemensamma lag. Turneringen spelades på rasterna under en vecka på skolans fotbollsplan.

MATTÄVLING

Gruppen ville uppmärksamma bambapersonalens arbete och stärka gemenskapen mellan eleverna. De planerade och genomförde en matlagningstävling där elever i årskurs 8 lagade mat som bedömdes av en jury från bamba. Projektet blev ett lyckat samarbete mellan eleverna, bamba och hemkunskapen.

ELEVPROJEKT I GYMNASIET

GIRLS UNITED

För att stärka unga tjejers självkänsla och gemenskap anordnade gruppen, som själva upplevt utanförskap, två träffar om normer, grupptryck och självkänsla. Genom värderingsövningar och samtal fick deltagarna reflektera och lära känna nya vänner. Totalt deltog över 50 tjejer i åldern 10–12 år.

INKLUDERANDE LEKPLATS

Gruppen ville öka kunskapen och förståelsen för att vara rörelsehindrad. Med en lågstadieklass genomfördes aktiva workshops där 30 barn fick testa att åka rullstol på en lekplats och sedan pyssla hur en inkluderande lekplats skulle kunna se ut och sedan fick förklara varför den skulle se ut på det sättet.

MINDFULNESS I HÖGSTADIET

Utifrån egna erfarenheter ville gruppen stötta högstadieelever som upplever skolstress. De riktade sig till årskurs 8 inför nationella prov och gymnasiebetyg. Gruppen höll en presentation med övningar och delade strategier för att hantera stress. Vid uppföljningen en vecka senare berättade många elever att de redan använt flera av tipsen.

ÄLDRE FRAMFÖR KAMERAN

Gruppen ville utmana ungas förutfattade meningar om äldre. De intervjuade och fotograferade pensionärer tillsammans med personliga budskap som ”Jag har ett kärleksliv” och ”Jag har många vänner”. Vissa bilder iscensattes för att förstärka budskapet, exempelvis en pensionär som spelar i band. Utställningen med 20 fotografier visades på Göteborgs Stadsbibliotek i tre veckor.

MYTER KRING MENS

Den här gruppen tog fasta på att tjejer i alla tider fått höra nedsättande ord kopplade till mens och pubertet, och att det ofta börjar i okunskap. De ville därför slå hål på myter och försöka normalisera vad som händer i tjejers kroppar genom att prata med både tjejer och framförallt killar om det.

VAD ÄR AI?

Gruppen anordnade övningar och diskussioner för att öka högstadieelevers förståelse för AI. Syftet var att ge kunskap om hur AI-genererat innehåll kan kännas igen, när AI är ett användbart verktyg och vilka konsekvenser det kan få. Genom frågor om trovärdighet och källkritik uppmuntrades eleverna att reflektera. Gruppen träffade eleverna vid två tillfällen för att följa upp lärandet och fördjupa diskussionerna.

”Vi har själva vuxit upp med kommentarer och skämt om mens som kan kännas både nedlåtande och fel. Som ”varför är du så känslig, har du mens eller?”. Den typen av kommentarer grundas ofta i okunskap, vi skrattar åt något som många inte ens förstår, t.ex. menscykeln. I projektet ville vi inte bara ge trygghet till tjejer i vad de går igenom, utan också att både tjejer och killar skulle få mer kunskap om kvinnokroppen. Det var därför vi började i mellanstadiet där normer börjar formas. Vi aktiverade eleverna och fick dem att diskutera. Vi slog hål på myter och alla fick ställa frågor. Vi kände verkligen att vi lyckades med det vi försökte uppnå.”

”Vi valde att inrikta oss på stress, framförallt stress kopplat till skolan. I undersökningar framkommer det att många elever upplever stress flera gånger i veckan, och mest tjejer på högstadiet. Vi kände igen oss jättemycket i detta, förberedelser för 9:an och egen press. Vi delade med oss av strategier som varit stor hjälp för oss själva och som vi önskar att vi hade fått ta del av i den åldern. Eleverna fick utvärdera efter en vecka om de fått användning av det vi pratat om och många nämnde att de i särskilda situationer ”fokuserat på nuet” och att man tänkt på att prioritera sig själv över alla ”måsten”. Vi känner att vi lyckades påverka!”

SIFFROR OCH STATISTIK

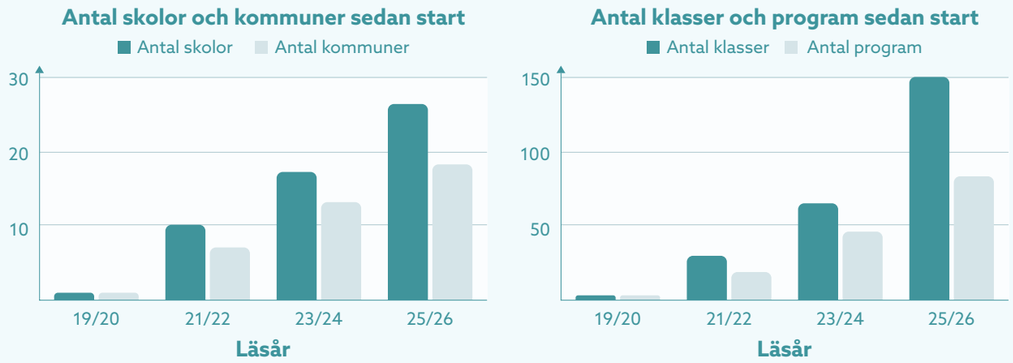

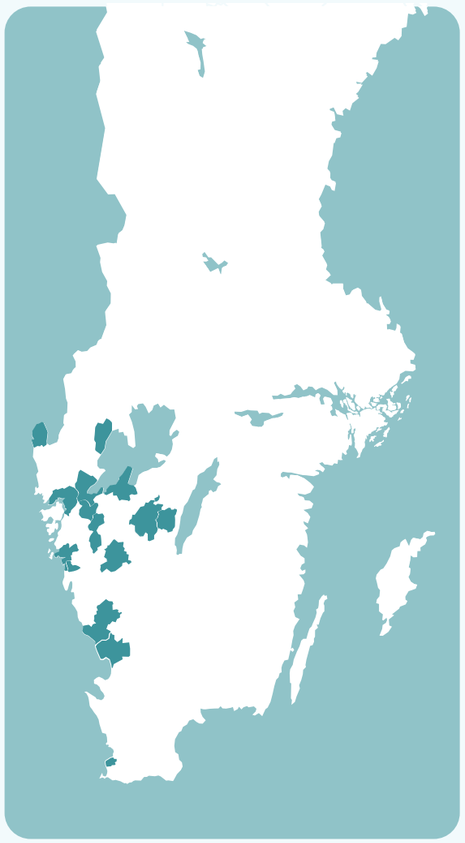

17 kommuner

Idag finns våra skolprogram i följande kommuner:

Alingsås, Borås, Falköping, Göteborg, Halmstad, Lidköping, Malmö, Mölndal, Strömstad, Tidaholm, Trollhättan, Vårgårda, Vänersborg, Härryda, Vara, Uddevalla och Åmål.

SEDAN START

86 st
skolprogram

150 st
skolklasser

5844 st
deltagare

954 st
ungdomsdrivna projekt

UNDER 2025

45 st
lärare

17 st
skolprogram

34 st
klasser

163 st
ungdomsdrivna projekt

833 st
deltagare

51 st
lärare

47 st
lärare i konferenser och seminarier

PÅVERKAN PÅ FULLFÖLJDA STUDIER

91%
av eleverna
anser att deras skolgång och kurs känns mer meningsfull av våra program, varav 51% i allra högsta grad*

100%
av lärarna
anser att programmen bidragit till mer meningsfull undervisning varav 67% i allra högsta grad

81%
av eleverna
anser att programmet gett dem kunskaper och förmågor som kommer underlätta att de tar examen, varav 4/10 anser det i allra högsta eller mycket hög grad

Hur ofta upplever du att du i skolan får göra saker där du samtidigt får vara delaktig i samhället?

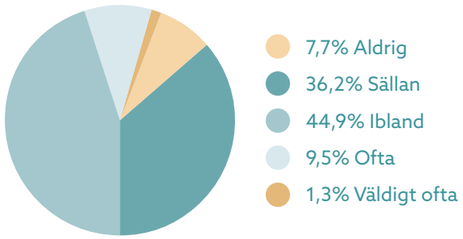

Attityder till delaktighet och förändring

47% av eleverna i högstadiet anser att de aldrig eller mycket sällan har möjlighet att påverka i sin skolmiljö.

41% av eleverna i högstadiet anser att de aldrig eller mycket sällan får möjlighet att bidra till sitt samhälle.

REKTOR ROGER BLOOM: "GENERATION F ÄR EN UNIK CHANS"

Roger Bloom, rektor på Angeredsgymnasiet, berättar om vikten av att koppla undervisningen till verkliga samhällsutmaningar för att skapa meningsfullt lärande. Genom att ge eleverna möjligheten att delta i projekt utanför skolans trygga väggar, får de inte bara testa sina kunskaper i nya sammanhang utan också utvecklas som människor. Han menar att dessa erfarenheter är ovärderliga, både för elever och lärare, och han uppmuntrar fler skolor att ta chansen att samarbeta med Förebildarna.

Roger Bloom förklarar att skolan har ett stort ansvar att knyta undervisningen till det verkliga samhället för att skapa meningsfullt lärande. För honom är det en självklarhet att eleverna ska få möjlighet att lämna den trygga skolmiljön och möta verkligheten på ett konkret sätt. "Det här är verkligen en chans för eleverna att ta sina kunskaper och sätta dem i ett annat sammanhang. De får en möjlighet att göra skillnad utanför skolan, vilket är något helt annat än det vanliga klassrumsarbetet. I klassrummet gör de skillnad för sig själva och sina kamrater, men här får de vara med och påverka andra i samhället,

"Det här är verkligen en chans att göra något på riktigt, och den upplevelsen är ovärderlig för dem."

vilket skapar ett stort mervärde," säger Roger. Han tycker att det är just den här typen av projekt som gör att ungdomarna verkligen växer och utvecklas, när de får möjlighet att testa sina gränser och ta ansvar för sina handlingar i en verklig kontext. "Det här är verkligen en chans att göra något på riktigt, och den upplevelsen är ovärderlig för dem."

Han berättar vidare att skolan ger eleverna en skyddad verkstad där de kan utvecklas, men att det är i sådana här projekt som de verkligen får utmana sig själva och sina förmågor. "De får spränga sina egna gränser, testa saker de aldrig gjort förut, och göra det under trygg vägledning från professionella från Förebildarna. Det är verkligen nästa nivå," säger han och fortsätter: "Det här är en chans för eleverna att växa som människor, och det är något vi som skola verkligen värdesätter." Han tycker också att fler skolor borde ta steget och våga kasta sig ut i sådana här projekt, då de verkligen kommer att märka vilken positiv skillnad det gör. "Det kommer att ge dem så mycket mer än de kanske kan föreställa sig."

Roger menar att det inte bara är eleverna som drar nytta av dessa projekt. Han ser det också som en möjlighet för lärarna att utvecklas och få nya perspektiv på sitt arbete. "Det blir en form av kompetensutveckling för lärarna, och som skolledare är jag glad att kunna säga att detta är något vi verkligen stöder. Lärarna får med sig nya erfarenheter och idéer som de kan använda för att starta fler projekt, även utan hjälp från Förebildarna."

MÖT LÄRARNA

Som lärare på barn- och fritidsprogrammet tycker jag att Generation F passar väldigt bra in i undervisningen.

Våra kurser och ämnen handlar mycket om att genomföra och leda aktiviteter, så Generation F passar verkligen som handen i handsken. Det är enkelt att koppla arbetet både till läroplanens värdegrund och till ämnesplanerna i pedagogikämnena. Många delar av det centrala innehållet går att plocka in direkt.

För mig som lärare är det en stor fördel att materialet är enkelt att följa och att det går att koppla till det centrala innehållet utan att det kräver särskilt mycket planering. Jag kan också få in flera olika bedömningstillfällen, både under själva genomförandet och genom uppgifter som eleverna arbetar med efteråt.

Jag tyckte också att projektformen tillför något nytt för eleverna. Även om innehållet till stor del liknar det de annars arbetar med i skolan, blir det annorlunda när de får genomföra ett eget projekt och omsätta sina kunskaper i praktiken. Det blir särskilt meningsfullt när eleverna själva får välja en målgrupp att arbeta med.

Många har valt andra grupper än de vanligtvis möter i sin utbildning, vilket ger dem en möjlighet att möta nya människor och sammanhang.

Något som eleverna framför allt får träna på genom Generation F, och som vi inte alltid gör på samma sätt i skolan, är att ta ansvar för hela processen själva. I skolan är det ofta vi lärare som tar kontakt, ordnar besök och driver olika delar av arbetet framåt. Här får eleverna i stället själva göra det. De får också träna på att planera sin tid, lägga upp arbetet och se till att hinna med alla delar i genomförandet.

”De får aktivt arbeta för att påverka och förändra något i världen utanför skolan och får med sig att det faktiskt går att förändra.”

För eleverna tror jag att den största fördelen framför allt är att de får möjlighet att pröva sin egen idé i verkligheten på en målgrupp som de själva har valt. De får aktivt arbeta för att påverka och förändra något i världen utanför skolan och får med sig att det går att förändra. Samtidigt lär de sig att förändring ofta sker genom att ta små steg och fortsätta driva på. Eleverna får med sig ett större självförtroende och en större självständighet.

- Lena Westberg
Lärare på Barn- och Fritidsprogrammet, Ålebergsgymnasiet

Jag är lärare i åk 7-9 på Stavreskolan i Trollhättan där jag undervisar i bland annat SO-ämnen och svenska.

Vi valde att köra ett program tillsammans med Förebildarna med våra åk 7 elever. Programmet har gjort att vi kunnat arbeta mer fördjupat med t. ex. svenskan, religionen och samhällskunskapen ex. med att skriva texter till olika mottagare och att formulera sig muntligt när de väl ska prata med andra utanför klassrummet.

LÄRARNA SER EFFEKTER

Andel lärare som anser att programmet bidragit till att eleverna fått verka aktivt i samhället:

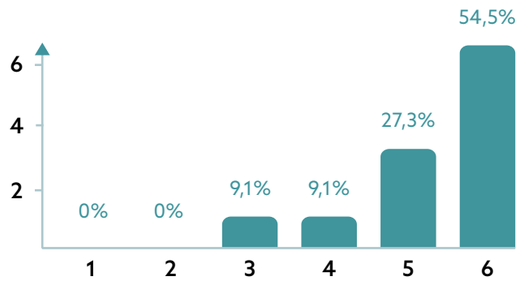

Andel lärare som anser att eleverna utvecklat entreprenöriella förmågor:

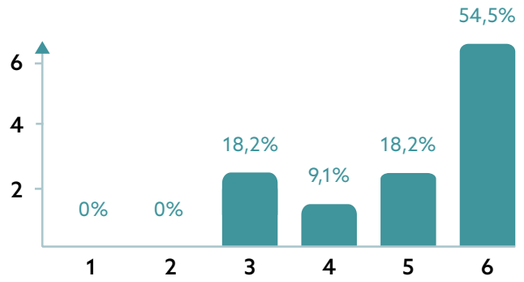

Andel lärare som anser att programmet bidragit till en meningsfull undervisning för eleverna:

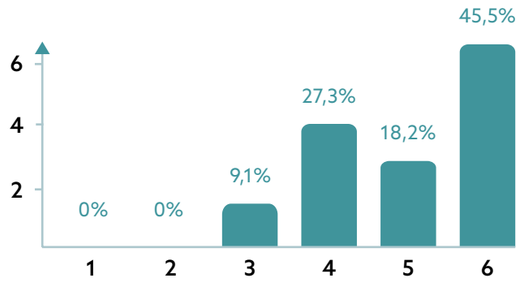

De fick inte bara förbereda sig teoretiskt utan också göra det praktiskt för en riktig mottagare. Eleverna har fått så fin respons från andra lärare att de gjorde det bra. I religionen och samhälls- kunskapen fick jag bra underlag och hade tydliga kopplingar. Jag valde att sätta igång områdena etik och moral strax före de påbörjade sina projekt så att eleverna skulle ha det med sig och det var jättebra.

Men genom programmet har eleverna framförallt fått med sig att våga och att tro på sig själva. Det var läskigt att ta kontakt men de gjorde det ändå och det gick så bra. Det är delar som de kan ha användning för i andra sammanhang i skolan och även i samhället. Att komma ut från klassrummet och göra någonting för någon annan är det största värdet som jag ser som lärare, det har de vuxit jättemycket av. De har fått göra något som de verkligen är stolta över och även fått visa upp det för sina föräldrar. Skolan måste inte bara vara att läsa in fakta och visa kunskaper på ett prov.

- Jennifer Andersson
Lärare

100%
av lärarna ser våra program som ett stöd till deras undervisning, varav 67% i allra högsta grad

8,5/10
lärare skulle rekommendera programmet till en kollega

SKOLKONFERENS

Hur kan vi praktiskt stärka ungas handlingskompetens och skapa självständiga demokratiska medborgare? Och hur kan skolan få stöttning i sitt demokratiarbete och sin undervisning?

ÅRLIG FORTBILDNING OCH NÄTVERK FÖR LÄRARE OCH REKTORER

Skolan har ett komplext uppdrag med att både lära ut ämneskunskaper som att utveckla våra unga till handlingskraftiga och ansvarsfulla demokratiska medborgare. Det vet lärare och rektorer, frågan är snarare HUR det kan göras på ett bra, likvärdigt och meningsfullt sätt.

Vi i Förebildarna har därför för tredje året i rad valt att genomföra en större konferens för lärare, rektorer och annan pedagogisk personal som vill fördjupa sig i dessa frågor och göra det till en naturlig del i sin undervisning.

FÖREBILDARNA + SKOLAN

Våra skolprogram genomförs i nära samarbete med ansvariga lärare och även om vi på Förebildarna tar en aktiv och drivande roll hamnar mycket av det praktiska arbetet under lektionerna på lärarna vi samarbetar med. De gör ett helt otroligt jobb som bockar av ämneskunskaper från det centrala innehållet, matchar med viktiga områden i läroplanen och ser till att stötta, utmana eller bara tro på varje elevteam precis där de befinner sig. Partnerskap med skolan och ett nära samarbete med lärarna är avgörande för vår verksamhet.

”Att kunna stötta lärare och rektorer genom fortbildning, nätverk och erfarenhetsutbyte är viktigt för att ge eleverna en minnesvärd och lärorik upplevelse av våra program.”

Vissa av de som deltar på vår konferens gör det för nyfikenheten att alltid lära sig mer och ta del av ny forskning. Andra vill kunna bolla praktiska frågor med kollegor från andra skolor som de annars inte får möjlighet att träffa och vissa är mest där för en bekräftelse på att de tänkt rätt och jobbar i rätt riktning. Oavsett anledningen är det en nyttig, viktig och lärorik dag som ger möjlighet till att både ständigt utvecklas inom området som att ge förutsättningar till en mer meningsfull och likvärdig skola för våra elever.

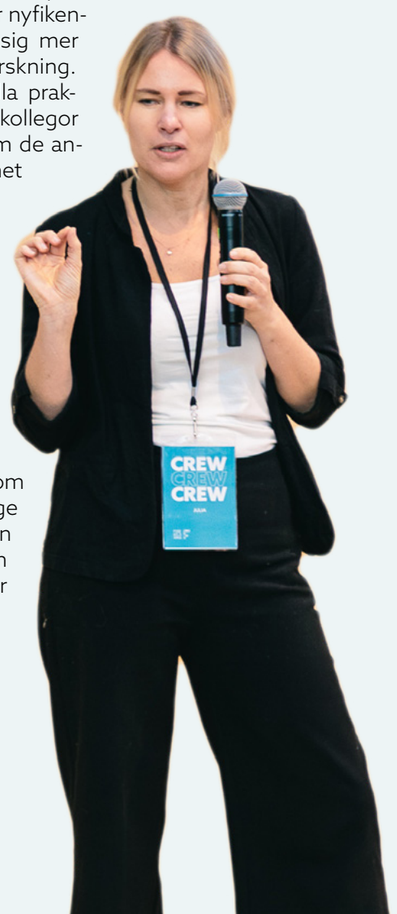

Den 17 november välkomnade vi ca. 40 lärare och rektorer till oss på YesBox i Göteborg. Tre gästföreläsare kom och föreläste och praktiska tips delades från Philip Sekulic, Leg. lärare och vår elevpanel.

FRÅGORNA FÖR ÅRETS KONFERENS VAR:

- Vilka är de demokratiska förmågorna?
- Hur kan arbete med demokratiska förmågor sammankopplas med framtidstro och psykiskt välmående?
- Hur stärker vi ungas handlingskompetens för att vilja, våga och kunna agera för ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle?

GÄSTFÖRELÄSARE

Joanna Giota
Professor i pedagogik vid Göteborgs Universitet

”Hur främjar vi ungas motivation och hur ser kopplingen ut till ett demokratiskt samhälle?”

Beatrix Algurén
Docent i idrottsvetenskap vid pedagogen, Göteborgs Universitet

”Hur påverkar arbete med demokratiska förmågor och delaktighet elevers välbefinnande och framtidstro?”

Hugo Wester
Undervisningsråd Skolverket

”Hur ser skolans möjligheter och skyldigheter ut att arbeta med demokrati och demokratiska processer?”

Till vilken grad anser du att konferensen gett dig fördjupad förståelse för hur jag som lärare kan stötta elevernas utveckling av entreprenöriella och demokratiska förmågor?

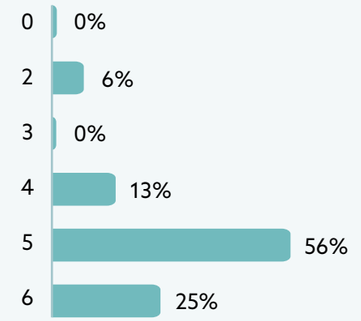

75%
av lärarna uttrycker att de aldrig eller mycket sällan får möjlighet att annars träffa lärare från andra kommuner för att utbyta erfarenheter inom dessa frågor

5,1 av 6
gavs som betyg på konferensen i stort

VI TAR TILLVARA PÅ DET UNGA ENGAGEMANGET

Det brinner så mycket engagemang i våra unga och perspektiv som är otroligt viktiga att ta del av. Vi erbjuder flera forum för våra alumner att fortsätta utvecklas, dela med sig av sina tankar och vara en inspiration för både yngre och äldre.

MÖTESPLATS 2025

I slutet av varje läsår arrangerar Förebildarna en unik mötesplats där ungas röster för social hållbarhet står i centrum. Under mötesplatsen delar våra gymnasie- och högstadieelever med sig av sina perspektiv på samhällsutmaningar och hur vi tillsammans kan bygga ett mer hållbart och inkluderande samhälle. Till mötesplatsen bjuds politiker och tjänstemän för att kunna samtala och lyssna till unga på deras villkor.

Den 4 juni samlades över 60 personer, elever och beslutsfattare, på Yesbox i Göteborg. Elever på scen delade med sig av hur det känns att vara den som driver förändringen, hur viktigt det är att som ung få känna hur det känns att skapa värde för någon annan utanför skolan och hur skola och vuxna kan agera för att möjliggöra och bidra till att unga leder förändring – där framförallt att låta eleverna få möjlighet att ta ansvar och ta del av samhällsfrågor på riktigt var det som lyftes. Eleverna pratade också om vad som ger framtidstro och motivation.

Ett tiotal ungdomsdrivna projekt fanns på plats för att visa upp när de drivit förändring och engagerat sig för ämnen såsom skolstress, människors olikheter, inkludering av olika kulturer och skärmtid för små barn.

"Det var jätteroligt att få visa upp något vi gjort för så viktiga personer. Det har aldrig hänt oss tidigare."

- Elever på Mötesplatsen

FÖREBILDSKVÄLLAR

Förebildarnas Förebildskvällar syftar till att inspirera och ge unga mod att själva vara med och driva förändring inom social hållbarhet.

Förebildskvällarna arrangeras ett par gånger per år – av unga, med unga och för unga mellan 15 och 22 år. De får möjlighet att lyssna till andra unga som delar med sig av sina erfarenheter, idéer och vägar framåt. Fokus ligger på hur de har tänkt och agerat för att nå dit de är idag, och på vilka möjligheter som finns att påverka och skapa förändring utifrån sina egna erfarenheter, kunskaper och resurser.

Förebildskvällarna är en mötesplats för inspiration, nya perspektiv och gemenskap – där unga får möjlighet att upptäcka sin egen kraft att göra skillnad.

Under 2025 anordnades t.ex Förebildskvällar med Amin Al Qatanani, som arbetar med demokrati, delaktighets- och rättighetsfrågor och Lisa Jahnstedt som studerar folkhälsa på universitetsnivå och är ordförande för danssportförbundets ungdomskommitté med särskilt intresse för inkludering av barn med funktionsvariation.

LEDARPROGRAM - FÖREBILDSPROGRAMMET

Förebildsprogrammet är ledarprogrammet för unga mellan 16-22 år som vill vara drivande för en positiv förändring i lokalsamhället. Förebildsprogrammet möjliggör för ungdomar att träffas över gränser med ett gemensamt driv; att vara förebilder på hemmaplan.

Drivna unga från hela Sverige får praktiskt träna på inkluderande ledarskap, snacka social hållbarhet och rustas för att fortsätta vara en positiv kraft på hemmaplan. Genom träning i både ledarskap och förebildskap men också genom stödet och utbytet av jämnåriga i samma situation skapas en unik och otroligt drivkraft.

Programmet består av en kick-off kväll, ett antal kvällsträffar samt en heldag förlagd på en helg. Deltagare får lyssna till inspirerande utbildare och grymma gästföreläsare med stort fokus på att själv få testa genom olika workshops och utmaningar. Vi arbetar på plats och digitalt, både i grupp och utmanar våra ledar- och entreprenöriella förmågor och själva, för att inse hur man agerar i olika situationer. Självklart står social hållbarhet och delaktighet i fokus. Till programmet antas ca 15-20 unga.

MÖT ALUMNERNA

Min tid hos Förebildarna har gett mig erfarenheter som jag fortfarande har stor nytta av idag. Jag har varit involverad vid två tillfällen. Första gången under gymnasiet, då jag var med och skapade How to be Svensk, ett projekt för att underlätta integrationen för nyanlända. Senare fick jag, i ett samarbete med Stena Fastigheter, vara med och ta fram en digital tvilling av deras bostadsområden under pandemin.

Det jag framför allt tar med mig är känslan av att kunna skapa något från grunden. Jag fick ta eget ansvar, nätverka, pitcha idéer och våga bygga något som inte fanns tidigare. **Att få driva ett projekt från idé till färdig produkt gav mig både motivation och självförtroende.** Jag uppskattade också att vi hela tiden utmanades att tänka om och tänka nytt.

Förebildarna gav mig möjlighet att träna på sådant som skolan inte alltid ger lika mycket utrymme för – att tala inför människor, ta kontakt, ta ansvar och tänka utanför ramarna. Det kändes verklighetsnära och gav mig möjlighet att omsätta idéer i praktiken. Jag hade ett entreprenöriellt intresse sedan tidigare, men här fick jag utveckla det på riktigt och använder det jag lärt mig fortfarande. I dag studerar jag till läkare och forskar om hur AI kan tillämpas inom medicinen.

Jag skulle beskriva min tid hos Förebildarna som givande, utmanande och verklighetsnära. Att få ha Förebildarna som sommarjobb var verkligen ett privilegium. Jag har haft många sommarjobb, men få har varit så utvecklande. Det kändes nästan som att arbetet utvecklade mig mer än jag utvecklade arbetet.

- Yonas,
Alumn sedan 2018

Sedan 2021, då jag första gången sommarjobbade hos Förebildarna, har jag hunnit ha en handfull olika roller och uppdrag, och fått ta plats på många olika sätt.

Hos Förebildarna har jag fått ta ansvar, stå på egna ben, växa och ta chanser, något som genomsyrar hela verksamheten. Som ung idag är reella chanser till att vara med och påverka svåra att hitta, och kämpiga att hålla kvar i. Här har jag fått förtroendet, och möjligheterna.

Att få känna sig delaktig, på riktigt, att påverka, på riktigt, är en otroligt stor känsla, särskilt för en ung person, som ännu inte hunnit få, eller tagit, så många stora chanser i livet. Förebildarna har gett mig mod och verktyg att tro på min egen förmåga, ta initiativ och göra min röst hörd, samtidigt som jag har fått en större förståelse för hur jag själv kan vara med och skapa positiv förändring i samhället.

De erfarenheter jag fått med mig från Förebildarna har gett mig ett stort steg framåt, både personligt och professionellt. **Jag har bland annat fått en praktikplats på Utrikesdepartementet, och senare fått jobba på Unicef på FN:s Högkvarter i New York, där jag fick chansen att jobba med, och belysa, ett ungt inflytande för Unicefs styrelse.** Utan erfarenheterna från Förebildarna, och utan den självkänsla och tilltro till mina egna kunskaper, hade jag kanske varken vågat eller varit redo att ens söka mig till möjligheter som dessa.

”Och jag tror att det är just det som är så viktigt med Förebildarna. Det handlar inte enbart om att unga ska få en plats, utan också om att unga ska få känna att det finns en plats för dem, att deras perspektiv är nyttiga och att man som ung kan känna att det finns förtroende för dem.”

När unga får ta ansvar, vara delaktiga i verksamheter, och får känna att ens tankar och perspektiv tas på allvar så utvecklas man, och ens självkänsla byggs på, och man vågar mer och mer. Man vågar söka jobbet i New York, man vågar flytta halvvägs över jorden, och man vågar tro på att ens perspektiv och förmågor är viktiga och kan bidra till att utveckla verksamheter, oavsett hur långt i livet man kommit.

- Hanna,
Alumn sedan 2021

HÄNT UNDER 2025 – EN ÅTERBLICK

NAMNBYTE
Vi gick in i det nya året med att även officiellt nu heta Förebildarna Ideell Förening.

PEDAGOGISKT RÅD FORMAS
Ett pedagogiskt råd, bestående av forskare, lärare och rektorer, sätts samman för att vara en rådgivande part till verksamheten, såväl i utvecklingsarbete i organisationen som till styrelsen.

ELEVER MED I SVERIGES RADIO
Elever från De la Gardiegymnasiet i Lidköping får vara med i Sveriges Radio och i NLT, Lidköpingstidningen, för deras projekt de skapat inom Generation F.

METOD OCH PROCESSTÖD TAS FRAM FÖR HÖGSTADIET
Vi tar fram elevhäfte, workshopmaterial och planeringsdagbok för vårt nya högstadieprogram med input från elever och lärare. Materialet förankras i skolans styrdokument och gör processen tydligare för eleverna att kunna arbeta framåtriktat. Materialet och utvecklingen av vårt nya högstadieprogram har kunnat tas fram med stöd från MOE-stiftelsen under 2024 och 2025.

163
UNGDOMSDRIVNA PROJEKT INOM SOCIAL HÅLLBARHET
163 UNGDOMSDRIVNA PROJEKT INOM SOCIAL HÅLLBARHET GENOMFÖRS UNDER ÅRET

MODERATOR-UPPDRAG
Vår verksamhetsledare och tidigare elever har olika modereringsuppdrag under ex. Frihamnsdagarna och VGR:s konferens för fullföljda studier.

LEDARUTBILDNING MED YOUTH2030
Under hösten genomförs en ledarutbildning för Lidköpings ungdomsråd tillsammans med Youth2030.

FÖREBILDARNA + SVERIGES ELEVKÅRER
Vår verksamhetsledare Julia blev inbjuden att föreläsa på Sveriges Elevkårers ledardagar: Upptakt. Vi pratar samhällsförändring och ungas möjlighet att bidra och får i Uppsala möta närmare 300 drivna, engagerade kårmedlemmar från hela Sverige.

WEBBINARIUM FÖR LÄRARE
Vi jobbar för att sätta värdeskapande lärande och hållbarhet genom entreprenörskap än mer på kartan och erbjuder ett rikstäckande webbinarium för lärare och skolledning med Skolverket och Ph.Dr Kåre Moberg som föredragshållare.

REDO FÖR GY25
GY25 träder i kraft den 1 juli och vi gör en genomlysning av samtliga ämnesplaner och hur de dockar in i processen och effektmålen för Generation F.

ELEVPROJEKT I MEDIA
Flera elevprojekt uppmärksammas i Provinstidningen för våra program med Karlbergsgymnasiet i Åmål.

UNGAS RÖST FÖR SAMHÄLLSFÖRÄNDRING I CENTRUM
2025 års mötesplats låter ungas röst och samhällsförändring inom socialt hållbara frågor ta plats. Vi samlar ca. 35 unga och lika många vuxna för samtal om dessa frågor med som en unik arena där unga och vuxna möts.

FÖR UNGA, AV UNGA, MED UNGA
Vi arrangerar under året löpande våra Förebildskvällar där unga som genomfört samhällsförändring delar med sig och inspirerar andra unga att våga göra detsamma.

COACHANDE LEDARSKAP
Heldagsutbildning för Stena Fastigheters arbetsledare för deras unga sommarjobbare. Fokus coachande förhållningssätt och ledarskap.

RIKSTÄCKANDE SKOLKONFERENS
Årets skolkonferens med tema **Demokratiarbete** i skolan genomfördes i november. Hugo Wester från Skolverket, Joanna Giota, professor i pedagogik och Beatrix Algurén, docent i idrottsvetenskap och hälsa föreläste för en fullsatt sal med rektorer och lärare.

NYA PARTNERS
Två nya bidragsgivare och donatorer ger sitt stöd till oss och vi välkomnar Willinska Stiftelsen och Skandias Idéer för Livet som nya partners till våra program och ändamål.

FYRA SKOLOR – ETT MÅL
Gemensam uppstart för fyra skolor i olika kommuner för att stärka kunskaperna kring social hållbarhet. Eleverna fick utmaningar och fakta från Sveriges Elevkårer, Stadsmissionen och videohälsningar från Generation Pep.

3

NYA SKOLOR!
Under året anslöt tre nya skolor, varav en i Malmö, till vårt högstadieprogram och två nya skolor till vårt gymnasieprogram.

PARTNERS

Våra insatser är kostnadsfria för våra deltagare och genomförs med stöd från stiftelser, näringsliv och offentlig verksamhet. Nedan ser ni de som under 2025 stöttat utvecklingen och genomförandet av våra olika program och insatser.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Med statsbidrag från Skolverket

idéer för livet
skandia

Madeleine Olsson Erikssons Stiftelse

Stena Fastigheter

LUNDGRENS STIFTELSER

WILLINSKA STIFTELSEN
GÖTEBORGS ARBETSSTUGOR

VARFÖR HAR NI VALT ATT STÖTTA ELLER SAMVERKA MED FÖREBILDARNA?

Förebildarna skapar möjligheter för unga att upptäcka sin egen potential, utveckla viktiga förmågor och känna att de kan påverka sin framtid.

Som aktör från näringslivet ser vi det som viktigt att bidra till samhällsnyttiga insatser, och genom samverkan med organisationer som Förebildarna kan vi vara med och skapa bättre förutsättningar för nästa generation. För mig som ambassadör för Idéer för livet känns det extra meningsfullt att få vara med och stötta initiativ som inte bara hjälper unga att växa själva, utan som också skapar positiva förebilder som kan inspirera andra. Det skapar ringar på vattnet långt utanför det enskilda projektet.

Ronja Solgård
Skandia, Idéer för Livet

EKONOMI

Förebildarna är en icke vinstdrivande, fristående partipolitiskt och religiöst obunden organisation. Föreningens anlitar extern redovisningsbyrå samt auktoriserad revisor för årssammanställningar, revision och bokslut.

	2024	2025
INTÄKTER:	**5 131 368 SEK**	**3 726 079 SEK**
Medlemsavgifter	2 400 SEK	3 600 SEK
Gåvor	3 155 000 SEK	1 980 000 SEK
Bidrag	1 619 609 SEK	1 647 477 SEK
Nettoomsättning	354 359 SEK	95 002 SEK
KOSTNADER	**-4 271 230 SEK**	**-4 634 401 SEK**
Direkta kostnader	-120 156 SEK	-143 488 SEK
Övriga externa kostnader	-829 088 SEK	-717 076 SEK
Personalkostnader	-3 318 986 SEK	-3 773 837 SEK
Avskrivningar	- 3000 SEK	0 SEK
Finansiella poster	19 504 SEK	3 160 SEK
Ränteintäkter	19 763 SEK	3 166 SEK
Räntekostnader	-259 SEK	-6 SEK
ÅRETS RESULTAT		
Resultat före skatt	879 642 SEK	-905 162 SEK
Skatt på årets resultat	-15 117 SEK	-11 501 SEK
Årets resultat	**864 526 SEK**	**-916 662 SEK**

Ovan är en förenklad uppställning av föreningens resultaträkning från respektive års bokslut.

Gåvor intäktsförs, enligt gällande bokföringsprinciper, vid utbetalning.
För de projekt som löper över bokslutsår kan det innebära ett överskott som används som ändamålsbestämda medel under kommande år.
Under 2024 gjorde föreningen ett positivt resultat om 824 526 kr vilka avsattes till ändamålsenliga medel och användes under 2025.

Förebildarna är en allmännyttig verksamhet där allt eventuellt överskott som uppstår ska återinvesteras i föreningens verksamhet.

ORGANISATIONEN

Förebildarna är en icke vinstdrivande organisation som består av ett team som sköter det operativa arbetet, ett pedagogiskt råd, valberedningen och styrelsen.

VÅRT PEDAGOGISKA RÅD

Förebildarnas pedagogiska råd består av lärare och rektorer med olika ämneskunskaper från våra samverkansskolor. I det pedagogiska rådet finns också forskare med fokus på värdeskapande lärande. Det pedagogiska rådet fungerar rådgivande till teamet i verksamhetsnära frågor, t.ex. utbildningsmaterial, lärandeprocess och i utvecklingsprojekt. Rådet kan också ombes ge professionella utlåtanden till styrelsen i särskilda frågor.

Det pedagogiska rådet är ett viktigt komplement till Förebildarnas verksamhet, både när det gäller att få en aktuell bild av vad som sker i skolan men också för att få relevant input i t.ex utvecklingsprojekt.

Det pedagogiska rådet sammankallas gemensamt två gånger om året men finns också tillgängliga för frågor och input i frågor, ofta kopplade till deras ämnen eller utifrån erfarenhet, löpande under året.

VALBEREDNINGEN

Förebildarnas valberedning arbetar självständigt från styrelsen och agerar i föreningens bästa intresse. I föreningens valberedning sitter tidigare medlemmar i styrelsen samt tidigare anställda som därmed har god insyn i verksamheten och även styrelsens uppdrag. Valberedningen väljs på årsbasis vid varje årlig föreningsstämma.

Valberedningen har i uppgift att kartlägga styrelsens sammansättning och arbete för att kunna se kompletterande kompetenser och behov och föreslå relevanta kandidater.

STYRELSEN

Förebildarnas styrelse engagerar sig ideellt och bidrar med mångårig erfarenhet och passion kring entreprenöriellt lärande och hållbarhetsfrågor. Styrelsen arbetar nära ledningsgrupp och verksamhetsledare i strategi- och visionsarbete.

Marie Olsson
Styrelsens ordförande

Marie har mångårig erfarenhet av strategi och entreprenörskap. Marie har varit regionchef för Ung Företagsamhet och en av pionjärerna inom konceptet Sommarlovsentreprenör. Marie driver eget bolag inom verksamhetsutveckling och ledarskap där hon bland annat arbetat för Almi och som handledare inom UGL.

Linnea Lindau
Styrelseledamot

Linnéa har över 15 års erfarenhet av att arbeta med tillväxtföretag och har t.ex. en bakgrund som VD för Encubator vid Chalmers Entreprenörsskola och styrelseledamot i Handelskammaren.

Olle Stenberg
Styrelseledamot

Olle är Ph.D i kemiteknik från Chalmers och medgrundare och tidigare VD för Chalmers Innovation, en av världens främsta företagsinkubatorer och SiSP, medlemsorganisationen för Sveriges Inkubatorer och Science Parks. Olle har i sina tidigare roller erfarenhet av att driva utvecklingsfrågor kring innovation och hållbar utveckling på EU-nivå.

Lisa Jahnstedt
Styrelseledamot

Lisa är alumn hos Förebildarna och har gått såväl våra skol- som alumniprogram. Lisa är högskolestudent inom Folkhälsovetarprogrammet, styrelseledamot i danssportförbundet, stipendiat till årets eldsjäl 2.0 och innehar VM-guld i dans.

Förebildarna är en icke vinstdrivande organisation som verkar för att stärka ungas förutsättningar att själva vilja och kunna bidra till ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle. Det gör vi framförallt genom utbildningsprogram i samverkan med skolan, men även via workshops, ledarutbildningar och sommarjobb. Vi arrangerar även mötesplatser och konferenser för skolpersonal och personer som arbetar med socialt hållbara frågor.

FÖRE
BILD
ARNA